Mentale Gezondheidsnetwerken

Themadag

De kracht van de sociale basis en het sociaal domein

Donderdag 12 november 2026, 9.30 – 16.00 uur
Landgoed Zonneoord, Zonneoordlaan 17, 6718 TK Ede

Mentale gezondheid ontstaat voor een groot deel buiten de spreekkamer: in de wijk, in ontmoeting met anderen en in het eigen netwerk van mensen. Op deze derde themadag staan de sociale basis en het sociaal domein centraal, als volwaardige pijler van de Mentale Gezondheidsnetwerken. Initiatieven uit de praktijk laten zien wat er mogelijk is, en we gaan met elkaar in gesprek over hoe de netwerken daar beter op kunnen aansluiten.

- 09.30 **Inloop met koffie**

- 10.00 **Opening en welkom**

- 10.10 **Openingslezing: de waarde van zorgzame gemeenschappen**
  VitaValley, Prof. dr. Marcel Canoy
  Mentale gezondheidsnetwerken willen dat inwoners met psychische klachten sneller op de juiste plek terechtkomen, en die plek ligt lang niet altijd in de ggz. Wat kunnen zorgzame gemeenschappen daarin betekenen? In Rotterdam-West werken bewoners, vrijwilligers en professionals in de Zorgvrijstaat al meer dan tien jaar samen aan ontmoeting, mentale gezondheid en onderlinge steun. In opdracht van Zorginstituut Nederland berekende VitaValley wat dit oplevert: elke geïnvesteerde euro levert minimaal 5,7 euro aan maatschappelijke waarde op, vooral voor de inwoners zelf. Zij ervaren meer kwaliteit van leven, meer eigen regie en minder eenzaamheid. Ook ligt het zorggebruik er lager dan in vergelijkbare wijken. Marcel Canoy neemt ons mee in deze wereld, maar prikkelt ons ook om na te denken over de plek en de onderlinge verhouding van de zorg, het sociaal domein en de sociale basis. Wat betekent dat voor de manier waarop we de mentale gezondheidsnetwerken inrichten?

- 10.40 **Een wegwijzer door sociaal domein en sociale basis**
  VNG, Rienk Janssens
  Wat valt onder het sociaal domein en wat onder de sociale basis? Hoe verhouden de persoonlijke, gemeenschappelijke en institutionele sociale basis zich tot elkaar, en welke rol heeft de gemeente in elk daarvan? En waar sluiten het verkennend gesprek en sociaal verwijzen hierop aan?

- 11.10 **Pauze**

de Nederlandse ggz · ineen · landelijke huisartsen vereniging · MIND · Sociaal Werk Nederland · VNG · Zorgverzekeraars Nederland

Mede mogelijk gemaakt door noaber

11.30 **Sociale gezondheid als sleutel**

Join Us, Tine Daamen en Marjolein Martens

Ruim één op de tien jongeren voelt zich sterk eenzaam, met grote gevolgen voor hun mentale gezondheid. Join Us werkt in meer dan honderd gemeenten met groepsprogramma's die jongeren (t/m 30 jaar) helpen hun sociale vaardigheden en hun netwerk te versterken. Wat betekent sociale gezondheid voor huisartsen, ggz en sociaal domein, en hoe kunnen zij Join Us inzetten?

11.55 **Mentale veerkracht van jongeren in een community**

Transformers Community, Iris Workum en Nander van Kersbergen

Transformers Community ondersteunt landelijk jongeren tussen de 16 en 27 jaar die (beginnende) mentale klachten ervaren. Middels een hybride, community-based aanpak vergroten zij de emotionele intelligentie van jongeren. Zo worden jongeren bereikt op de plekken waar zij zijn, ligt de focus op vroegsignalering, en ontwikkelen jongeren de vaardigheden om met de uitdagingen van het leven om te gaan. Het uitgangspunt is dat voorkomen beter is dan genezen. Hoe kunnen gemeenten en netwerken deze aanpak inzetten voor jongeren met een verhoogd risico op mentale problemen?

12.20 **Samen werken aan passende depressiezorg**

Depressienet, Eva Becking

Wat hebben mensen met een depressie nodig om passende zorg en ondersteuning te vinden? En hoe zorgen we ervoor dat ook hun dagelijks leven, sociale omgeving en herstel aandacht krijgen? DepressieNet zet zich in voor betere depressiezorg door kennis, onderzoek en praktijk met elkaar te verbinden. Daarbij kijken we verder dan diagnose en behandeling, met aandacht voor de leefwereld van mensen en de samenwerking tussen professionals, organisaties en domeinen.In deze presentatie delen we inzichten uit onderzoek en eerste ervaringen uit de praktijk. Wat leren die ons over passende depressiezorg en de kansen en uitdagingen van samenwerking en netwerkvorming? En wat kunnen we daarin van elkaar leren?

12.40 **Lunch**

13.30 Lancering startdocument Mentale gezondheidsnetwerken

Landelijke werkgroep MGN

De mentale gezondheidsnetwerken staan op de ontwikkelagenda van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Het doel is dat ze uitgroeien tot een basisfunctionaliteit die in elke regio beschikbaar is. Vandaag wordt het startdocument gelanceerd dat daarvoor de basis legt. Het beschrijft de vier functies van het netwerk, de samenwerkingsafspraken en de randvoorwaarden, met ruimte voor regionaal maatwerk. Het sociaal domein en de sociale basis hebben er een duidelijke plek in als volwaardige pijler naast huisartsenzorg en ggz.

de Nederlandse ggz · ineen organiseert de eerste lijn · landelijke huisartsen vereniging · MIND · Sociaal Werk Nederland · VNG · Zorgverzekeraars Nederland

Mede mogelijk gemaakt door noaber

13.40 **De kracht van laagdrempelige steunpunten**

MIND, Katinka Hellweg

Nederlandse Vereniging voor Zelfregie en Herstel, Sonja Visser

Laagdrempelige steunpunten bieden ontmoeting, onderlinge steun en ruimte om in eigen tempo aan herstel te werken, zonder indicatie of verwijzing. Wat maakt een steunpunt tot een plek waar mensen zich welkom voelen, en hoe werken steunpunten samen met huisartsen, ggz en gemeenten?

14.05 **De rol van de wijkteams**

VNG, Elise Luijcx

In de lokale wijkteams komen hulpvragen van inwoners vaak het eerst in beeld, en daar begint ook vaak de ondersteuning die uit een verkennend gesprek volgt. Hoe worden de teams versterkt en verbonden en hoe kunnen we de verbinding leggen met het mentale gezondheidsnetwerk?

14.30 **Pauze**

14.45 **Gespreksgroepen: van inspiratie naar de eigen regio**

In groepen gaan deelnemers met elkaar in gesprek over drie thema's:

- Samenwerken over domeinen heen. Hoe zit de sociale basis bij jullie aan tafel?
- Van programma naar vaste voorziening. Hoe borg je het mentale gezondheidsnetwerk structureel?
- Het verkennend gesprek opschalen. Hoe groei je, met de huisarts en wijk als partner?

15.45 **Oogst en afsluiting**

16.00 **Ontmoeting met hapje en drankje**

de Nederlandse ggz · ineen organiseert de eerste lijn · landelijke huisartsen vereniging · MIND · Sociaal Werk Nederland · VNG · Zorgverzekeraars Nederland

Mede mogelijk gemaakt door noaber